C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr. 1r-363/2023 Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul Sîngerei
1-2311921-03-1r-22112023 Judecător: Iurie Malcoci

D E C I Z I E
în numele Legii

12 decembrie 2023 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,
În componența:
Președintele ședinței de judecată, judecătorul Gheorghe Scutelnic
Judecătorii Viorel Pușcaș
Oleg Moraru

a judecat în ședință de judecată în ordine de recurs recursul procurorului în Procuratura raionului Sângerei Dumitru Ceaica declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 18 octombrie 2023 în cauza penală privind condamnarea lui:

Gurușciuc Gheorghe *****, a.n. *****, c/p *****, cetățean al RM, originar și domiciliat în sat. ***** r-nul Sîngerei, studii medii, în relații de concubinaj, ne supus serviciului militar, ne angajat în câmpul muncii, anterior ne judecat*;*

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal al RM,-

Cauza a fost examinată în conformitate cu prevederile art.364[1] Cod de procedură penală și s-a aflat în procedură de examinare:

În instanța de fond: 03.08.2023-18.10.2023;
În instanța de recurs: 22.11.2023-12.12.2023.

Procedura de comunicare a părților despre examinarea recursului executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele recursului, materialele cauzei și prevederile legale, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 18 octombrie 2023 Gurușciuc Gheorghe ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal al RM, în baza acestei Legi fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus neexecutarea pedepsei sub formă de închisoare aplicată lui Gurușciuc Gheorghe *****, dacă în termenul de probă de 3 (trei) ani nu va săvârși o nouă infracțiune şi prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, obligând-l să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Până la intrarea sentinței în vigoare în privința lui Gurușciuc Gheorghe ***** s-a dispus de a fi menținută măsura preventivă obligarea de nepărăsire a țării.

S-a încasat din contul inculpatului Gurușciuc Gheorghe ***** în beneficiul părții civile SRL „Gravena Sanipro” suma în mărime de 26054,31 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea civilă ***** împotriva inculpatului Gurușciuc Gheorghe *****, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă.

S-au încasat de la inculpatul Gurușciuc Gheorghe ***** în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 3136 lei.

Prin sentință a fost soluționată soarta corpurilor delicte.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond a constatat că, Gurușciuc Gheorghe ***** la 26.05.2023 în jurul orelor 13:50 min, fiind deținător al permisului de conducere nr. ***** categoria „B, B1”, conducând automobilul de model „*****” cu numărul de înmatriculare *****, avându-l pe bancheta din față ca pasager pe *****și pe bancheta din spate dreapta ca pasager pe Dașchevici Alexandru Ion, ambii domiciliați în sat. ***** r-nul Sângerei, și deplasându-se în direcția or. Sângerei pe traseul R-6 km 120+950 metri, în apropierea sat. Bilicenii Noi r-nul Sângerei, contrar prevederilor pct. 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin HG nr. 357 din 13.05.2009, potrivit căruia: în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers;

pct. 45 alin.(1) lit. a), b), d) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin HG nr. 357 din 13.05.2009, potrivit căruia: conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de: starea psihofiziologică ce influențează atenția şi reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, de situația rutieră, încălcări care sunt în legătură cauzală directă cu producerea accidentului rutier şi consecințele survenite, timp în care din cauza condițiilor climaterice a pierdut controlul asupra conducerii automobilului a ieșit pe banda de contrasens, unde s-a ciocnit cu partea lateral dreapta cu automobilul de model „*****” cu n/î „*****” condus de ***** Gheorghe, care se deplasa regulamentar pe banda sa de deplasare în direcția mun. Bălți.

În urma impactului, automobilul de model „Mercedes” condus de el a fost proiectat în canalul de scurgere a apei. Ca rezultat al accidentului produs în urma tamponării, Gurușciuc Gheorghe s-a ales cu leziuni corporale sub formă de ruptură a joncțiunii acromio-claviculară pe dreapta cu deplasare, leziuni care au fost cauzate în perioada de timp, cît și circumstanțele indicate în actul de dispunere, care potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202310D0292 din 15.06.2023 se califică drept leziuni corporale medii; pasagerul *****s-a ales cu leziuni corporale sub formă de plagă contuză în regiunea occipitală a craniului, care potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202321D0170 din 09.06.2023 se califică drept leziuni corporale ușoare; șoferul mijlocului de transport de model „*****” cu n/î ***** ***** s-a ales cu leziuni corporale sub formă de echimoze în regiunea toracelui pe stînga și fosei ileace dreapta și stînga, care potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202321P0201 din 31.05.2023 se califică drept leziuni corporale neînsemnate; pasagerul Dașchevici Alexandru s-a ales cu leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală deschisă, manifestată cu fractura oaselor parieto-temporal pe stînga (clinic), hematom subdural temporal pe stînga și occipital bilateral, hemoragie subarahnoidiană al ambelor emisfere cu extindere la bază, contuzie cerebrală al regiunii temporale pe stînga, hemoragie în țesuturile moi ale capului în regiunea frontal-parieto-temporooccipitală pe stînga, echimoza ochiului drept și fractura claviculei este pe dreapta. Decesul lui Dașchevici Alexandru este violent și a survenit, conform fișei medicale, la 01.06.2023 ora 21:46 în rezultatul traumei craniocerebrale deschise de mai sus menționate.

Trauma cranio-cerebrală prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202310C0161 din 17.06.2023, se califică drept leziuni corporale grave, iar fractura claviculei a condiționat o dereglare a sănătății de lungă durată (la persoanele vii) și în conformitate cu acest criteriu se califică la vătămare medie. Toate leziunile de mai sus descrise au fost produse prin acțiunea traumatică directă cu obiect contondent dur. Între trauma cranio-cerebrală și cauza decesului e o legătură directă de cauzalitate, în rezultatul

cărora Dașchevici Alexandru la 01.06.2023 a decedat în spitalul clinic municipal Bălți.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Gurușciuc Gheorghe ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal al RM, cu semnele calificative: încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

Până la începerea cercetării judecătorești în prima instanță inculpatul a declarat personal prin înscris autentic că, recunoaște săvârșirea faptei indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să aibă loc în baza art. 364^1 Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la etapa de urmărire penală, care a fost acceptată prin încheierea instanței de judecată.

Exercitarea căilor de atac:

Împotriva sentinței instanței de fond în termen a declarat cerere de recurs procurorul în Procuratura raionului Sângerei Dumitru Ceaica, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței contestate în latura pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Gurușciuc Gheorghe ***** în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. În baza art. 90^1 Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani să fie executată în condiții de detenție, iar perioada de 2 ani să fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani. În privința lui Gurușciuc Gheorghe ***** să fie aplicată măsura preventivă sub formă de arest preventiv, cu luarea imediată a lui din sala de judecată. Să fie admisă acțiunea civilă înaintată de partea civilă ***** și să fie încasată suma de 150000 lei, iar în rest dispozițiile sentinței să fie menționate fără modificări.

În motivarea recursului s-a invocat că, pedeapsa aplicată lui Gurușciuc Gheorghe ***** a fost individualizată greșit, aceasta fiind prea blândă, fără a se ține cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale stabilite în Codul penal, în special de gradul de pericol social al infracțiunii comise, care în sine prezintă un pericol social sporit, de asemenea, instanța nu a constatat careva circumstanțe atenuante, care ar permite de a considera că pedeapsa cu suspendare condiționată aplicată în privința lui Gurușciuc Gheorghe ***** este suficientă pentru corectarea sa.

Totodată, instanța de fond la emiterea sentinței nu a ținut cont de prevederile art. 61 Cod penal, or, în cazul pedepsei numite inculpatului, cu suspendarea executării condiționate pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad prejudiciabil sporit, nu va fi atins scopul principal, și anume prevenirea de comitere de noi

infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane.

Astfel, apelantul în persoana acuzatorului de stat, consideră că pedeapsa sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, în raport cu circumstanțele faptei prejudiciabile comise și personalitatea inculpatului, nu este proporțională, prin urmare, instanța de fond nu a dat deplină eficiență prevederilor art. art. 2, 7, 61, 75-78 Cod penal.

Din aceste motive, apelantul consideră că pentru atingerea scopului pedepsei penale, față de Gurușciuc Gheorghe ***** urmează a fi stabilită pedeapsa sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată parțială a executării pedepsei prin prisma art. 90^1 Cod penal.

În subsidiar, apelantul consideră că pedeapsa aplicată față de Gurușciuc Gheorghe ***** este prea blândă și din motivul neîncasării din contul inculpatului în beneficiul părții civile a prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

Argumentele părților:

În temeiul art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În termenul stabilit partea civilă ***** a prezentat referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către acuzatorul de stat în partea admiterii integrale a acțiunii sale civile.

În motivarea referinței s-a invocat că, nu este de acord cu acuzatorul de stat ca întreg prejudiciul cauzat lui prin infracțiune să fie încasat din contul inculpatului Gurușciuc Gheorghe ***** din următoarele considerente:

- până la moment nu cunoaște care este prejudiciul material real cauzat prin infracțiune pe motiv că nu s-a făcut o expertiză tehnică a acestuia;

- necătînd la faptul că a depus acțiunea civilă împotriva lui Gurușciuc Gheorghe *****, consideră că prejudiciul material urmează a-i fi reparat de către compania de asigurări în baza poliției de asigurare;

- în cazul în care compania de asigurării nu-i va restitui integral prejudiciul cauzat, atunci va fi în drept să se adreseze cu acțiune civilă împotriva lui Gurușciuc Gheorghe ***** privind restituirea restului sumei prejudiciului cauzat, compus din deteriorarea automobilului, cheltuieli de evacuare a automobilului, cheltuieli pentru parcarea automobilului, cheltuieli pentru achitarea expertizei independente, cheltuieli care pot surveni în procesul de despăgubire de la compania de asigurări, etc.

Inculpatul Gurușciuc Gheorghe ***** și succesorul părții vătămate nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au prezentat referință, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Aprecierea instanței de recurs:

Cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge ca fiind nefondat recursul procurorului în Procuratura raionului Sângerei Dumitru Ceaica, păstrând fără modificări sentința contestată, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 1^4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs sentințele pronunțate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Potrivit art. 364^1 alin. (10) și (11) Cod de procedură penală, sentința adoptată în condițiile prezentului articol poate fi atacată cu recurs, invocându-se doar erorile procesuale şi măsura de pedeapsă stabilită. Partea vătămată poate ataca cu recurs sentința, invocând doar erorile procesuale.

Recursul se judecă de către instanța ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art.447 şi 448.

Conform art. 448 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit art.449 alin. (1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

În fortificarea acestei soluții Colegiul reține că, prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art.364^1 CPP, adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpat în corespundere cu alin.(3) a normei vizate prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia el a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu.

Respectiv, chestionându-l pe inculpat sub jurământ în ce privește recunoașterea bazei probante administrate pe caz și a faptelor reținute în rechizitoriu, instanța în corespundere cu art.364^1 alin. (4) CPP prin încheiere protocolară i-a admis cererea pe motiv că din probele administrate rezultă că faptele sunt stabilite, iar în cauză sunt suficiente date cu privire la personalitatea sa, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale, după care a recurs la interogarea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului, efectuând cercetarea nemijlocită a bazei probante administrate pe caz, cu expunerea ei detaliată în conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată și în sentința adoptată.

Atât la faza urmăririi penale, cât și în instanța de fond inculpatul Gurușciuc Gheorghe ***** a recunoscut faptele săvârșite, depunând sub jurământ declarații consecvente referitor la cele comise, acestea coroborând întru tot cu restul probelor administrate pe caz.

Colegiul penal constată că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept, ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului Gurușciuc Gheorghe ***** în baza dispozițiilor art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal al RM.

Concluzia descrisă se confirmă prin probe pertinente și concludente care au fost cercetate de instanța de fond și care în ansamblul lor, din punctul de vedere al coroborării, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii incriminate.

Colegiul consideră că instanța de fond a adoptat o sentință legală şi întemeiată, apreciind fiecare probă din punctul de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor, în conformitate cu prevederile art.101 CPP.

La fel, Colegiul penal reține că sentința corespunde prevederilor art.384; 389; 364[1] Cod de procedură penală, conține probe de vinovăție acceptate de inculpat și sub acest aspect sentința nici nu se contestă.

De asemenea, sentința nu a fost contestată nici în partea calificării faptelor inculpatului și nici Colegiul penal nu a stabilit careva motive de a interveni în ea în ce privește aspectul încadrării acțiunilor inculpatului, apreciind-o ca fiind legală, adoptată cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

Potrivit textului apelului înaintat rezultă că, procurorul în Procuratura raionului Sângerei Dumitru Ceaica este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă nu este de acord cu sentința contestată în latura pedepsei penale, considerând că pedeapsa stabilită inculpatului cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal este una prea blândă, care nu corespunde cu gravitatea infracțiunii săvârșite, cu consecințele survenite în rezultatul comiterii infracțiunii și nu este echitabilă în coraport cu valorile sociale lezate, acestuia urmându-i a-i fi stabilită pedeapsa sub formă de închisoare cu suspendarea parțială a executării pedepsei prin prisma art. 90[1] Cod penal.

Subsecvent, acuzatorul de stat a contestat sentința primei instanțe și în latura civilă, considerând că urmează a fi admisă acțiunea civilă depusă de ***** și încasată din contul inculpatului Gurușciuc Gheorghe ***** suma prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 150000 lei.

Nici partea apărării nu a atacat sentința în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, motiv pentru care instanța de recurs nu purcede la judecarea fondului cauzei, dar se v-a expune doar în partea stabilirii și individualizării pedepsei aplicate inculpatului și soluționării acțiunii civile înaintate de partea vătămată *****.

În acest sens Colegiul penal reține că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și de drept, vinovăția inculpatului, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, apreciind faptele săvârșite de acesta, încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

Sentința în cauză a fost atacată doar în partea stabilirii și individualizării pedepsei și în latura civilă, motiv pentru care instanța de recurs nu purcede la judecarea fondului cauzei și se va expune doar în partea stabilirii și individualizării pedepsei inculpatului și în partea acțiunii civile.

Argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință, pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în *Cauza Albert vs. România din 16.02.2010* statuează că, art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligă instanța să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61),* cu toate acestea procesul echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Astfel, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatului Gurușciuc Gheorghe ***** conform art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal al RM – încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

În continuare, reieșind din textul apelului înaintat de acuzatorul de stat, Colegiul penal consideră necesar de a respinge apelul declarat de procuror în partea individualizării pedepsei aplicate inculpatului din următoarele considerente.

Cu referire la individualizarea pedepsei inculpatului, Colegiul penal verificând chestiunea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului a constatat că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, motiv din care apelul acuzatorului de stat urmează a fi respins ca nefondat.

Conform prevederilor art. 61 alin.(1) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală şi un mijloc de corectare şi reeducare a

condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri şi restricții drepturilor lor.

Potrivit alin. (2) al aceleiași dispoziții legale, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cît şi a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Potrivit art. 75 din Codul penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod şi în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei şi termenului pedepsei, instanța de judecată ţine cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de condițiile de viață ale familiei acestuia. Pedeapsa mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Mai mult, urmează a fi reținut că din dispozițiile art. 75 alin.(1) Cod penal se desprind trei criterii generale cu valoare de principiu, și anume: pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală şi individualizată.

Ca urmare, pedeapsa penală este echitabilă atunci cînd este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum şi de alte persoane.

Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea Specială şi în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal al RM.

Individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară şi suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale şi pedepsei penale.

După această clarificare instanța accentuează că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială şi să realizeze scopurile legii penale şi pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal şi stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Limitele termenelor de pedeapsă prevăzute în partea specială sunt determinate de încadrarea juridică a faptei şi reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul şi mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de

împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale şi evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

În această ordine de idei Colegiul penal atestă că, sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal al RM prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 3 la 7 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, infracțiune care potrivit art. 16 Cod penal se atribuie la categoria celor grave.

Subsecvent, Colegiul penal relevă că până la începerea cercetării judecătorești în prima instanță, inculpatul a declarat personal prin înscris autentic că, recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să aibă loc în baza art. 364^1 Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la etapa de urmărire penală, astfel, fiind incidente prevederile art. 80^1 alin. (1) Cod penal, potrivit căruia în cazul în care inculpatul a recunoscut săvârşirea faptelor indicate în rechizitoriu şi a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, acesta beneficiază de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute în Partea specială a prezentului cod în cazul pedepsei cu amendă, cu muncă neremunerată în folosul comunităţii sau cu închisoare.

În această ordine de idei, reieșind din categoria și limitele sancțiunii penale prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, Colegiul penal conchide că prin aplicarea prevederilor art. 364^1 alin. (8) Cod de procedură penală, în coroborare cu art. 80^1 alin. (1) Cod penal, pedeapsa închisorii inculpatului urmează a fi stabilită în limitele de la 2 doi și 3 luni pînă la 5 ani și 3 luni.

Subsidiar Colegiul penal, analizând personalitatea inculpatului Gurușciuc Gheorghe *****, a stabilit că acesta și-a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a comis din imprudență o infracțiune gravă, la locul de trai se caracterizează pozitiv, iar succesorul părții vătămate nu are careva pretenții față de inculpat și a solicitat să nu fie pedepsit aspru.

La fel, instanța de apel conchide că deși anterior inculpatul Gurușciuc Gheorghe ***** a fost în conflict cu legea penală, acest fapt nu poate fi recunoscut ca fiind o circumstanță agravantă, or, pe de o parte se constată că infracțiunea respectivă a fost comisă în timpul minoratului, iar pe de altă parte se constată că procesul penal respectiv a fost încetat în legătură cu împăcarea părților.

Mai mult ca atât, Colegiul penal constată că la întocmirea rechizitoriului acuzatorul de stat nu a reținut prezența circumstanțelor agravante prevăzute la art. 77 Cod penal, iar instanța de judecată nu poate reține din oficiu prezența acestor circumstanțe, or, la stabilirea pedepsei, instanțele judecătorești pot recunoaște ca agravante numai acele circumstanțe care au fost stabilite de organele de urmărire penală, au fost indicate în rechizitoriu (art. 296 alin. (2) CPP) şi numai dacă au fost susținute de acuzatorul de stat în dezbaterile judiciare.

Totodată, Colegiul penal statuează că la stabilirea mărimii pedepsei instanța de judecată trebuie să aprecieze gradul de influență al circumstanțelor atenuante şi agravante asupra pedepsei penale atât în baza criteriului cantitativ, cât şi a criteriului calitativ.

Prin urmare, dacă într-o cauză penală sunt prezente exclusiv circumstanțe agravante sau acestea prevalează din punct de vedere cantitativ față de circumstanțele atenuante, atunci mărimea pedepsei stabilite trebuie să fie mai aproape de limita maximă a pedepsei prevăzute de sancțiunea normei părții speciale a Codului penal.

La fel, dacă într-o cauză penală sunt prezente exclusiv doar circumstanțe atenuante sau acestea prevalează din punct de vedere cantitativ față de circumstanțele agravante, acest fapt conduce la stabilirea mărimii pedepsei **mai aproape de limita minimă a pedepsei** prevăzute de sancțiunea normei părții speciale a Codului penal.

Aici Colegiul penal notează că, la cazul dedus judecății în sarcina inculpatului Gurușciuc Gheorghe ***** nu au fost stabilite prezența circumstanțelor agravante, fiind reținute un șir de circumstanțe atenuante, care luate în cumul caracterizează pozitiv personalitatea inculpatului și fac posibilă aplicarea față de acesta a pedepsei mai aproape de limitele minime prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

În contextul circumstanțelor relevate supra, Colegiul concluzionează că la individualizarea pedepsei penale au fost respectate limitele de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal al RM, în coroborare cu alin. (1) art. 80^1 Cod penal.

Aici Colegiul penal remarcă că, principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată) trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art. 62-71 Cod penal sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei s-au valorificat anume în această ordine, fiindu-i stabilit inculpatului termenul de pedeapsă prevăzut de sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal al RM și, cu aplicarea efectelor art. 80^1 Cod penal, în cuantumul nominalizat în dispozitivul sentinței, nefiind stabilite careva temeiuri de a interveni în sentința contestată în

latura majorării cuantumului pedepsei stabilite inculpatului Gurușciuc Gheorghe *****.

La fel, instanța de fond a considerat că scopul legii penale în privința inculpatului poate fi atins și aplicând prevederile art. 90 Cod penal, învederând personalitatea ultimului, care nu prezintă pericol social necesar executării reale a pedepsei cu închisoare, iar suspendarea condiționată a executării pedepsei ar permite realizarea mai eficientă a scopurilor pedepsei.

Din cele relatate, instanța de judecată just a considerat că în privința inculpatului Gurușciuc Gheorghe ***** este echitabilă aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe un termen de probă de 3 ani.

Așa dar, instanța de fond corect a conchis că această pedeapsă este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a condamnatului, precum şi de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât şi a altor persoane.

Aici instanța de apel notează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora.

În același rând Colegiul penal remarcă că, în textul art. 90 alin. (1) Cod penal lexemul „poate” oferă posibilitatea şi nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Îndeplinirea condițiilor de lege poate fi aplicată sau exclusă la orice etapă a procesului penal, pentru înlăturarea erorii admise la etapa anterioară.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei, instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei numite de către instanțele de judecată prin hotărâre de condamnare de a suspenda pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată şi natura infracțiunii; circumstanțele cauzei şi persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins şi fără executarea acesteia.

La rândul său, Colegiul penal constată că la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță instanța de fond a pus accentul și pe personalitatea persoanei vinovate, învederând și celelalte criterii de individualizare

a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, influența pedepsei asupra corectării şi reeducării vinovatului.

În circumstanțele descrise supra, Colegiul penal este solidar cu poziția primei instanțe precum că nu este rațional ca inculpatul Gurușciuc Gheorghe ***** să ispășească real pedeapsa cu închisoarea, or, pericolul de a fi anulată suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare în cazul încălcării condițiilor termenului de probă va îndrepta comportamentul inculpatului la corectare, la respectarea ordinii stabilite în societate, precum și la respectarea legilor.

În susținerea poziției respective instanța de apel învederează că, în cauza *Varga şi alţii vs. Ungaria din 10 martie 2015 (în special § 105)* Curtea a concluzionat că „nu este de competența Curții să indice statelor modul în care ar trebui organizate sistemele lor politice şi închisoare penală. Aceste aspecte ridică o serie de probleme juridice şi practice complexe care, în principiu, depășesc funcția judiciară a Curții. Cu toate acestea, Curtea ar aminti în acest context recomandările Comitetului de Miniștri, care invită statele să încurajeze procurorii şi judecătorii de a folosi cât mai mult posibil alternativele la detenție, în scopul de a rezolva problema creșterii numărului deținuților din închisori” *(a se vedea în special Recomandarea nr. R (99) 22 şi Recomandarea Rec (2006) 13 a Comitetului de Miniştri)*.

În Rezoluția Consiliului Europei nr. 65/1 şi în Recomandarea Consiliului Europei nr. (99)/22 s-a invocat „principiul proporționalității”, textele evocate consacrând ideea potrivit căreia sancțiunea cu închisoarea constituie ultimul resort din punct de vedere al corecției penale.

Totodată, Consiliul Europei impune stabilirea „unui set corespunzător de sancțiuni şi măsuri comunitare, posibil gradate în funcție de severitate; procurorii şi judecătorii trebuie determinați să le folosească cât mai mult posibil”.

Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Or, conform Regulii nr. 6 din Recomandarea NR. R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate *(adoptată de Comitetul de Miniştri în 19 octombrie 1992 cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegaților de Miniştri)*, „natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delicvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, decât să se țină seama de situația personală”.

În circumstanțele descrise supra, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca fiind neîntemeiate alegațiile apelantului precum că scopul pedepsei penale față de Gurușciuc Gheorghe ***** poate fi atins doar prin suspendarea condiționată parțială a executării pedepsei prin prisma art. 90^1 Cod penal, ținând cont de gravitatea și pericolul social al faptei comise.

Sintetizând cele relatate, Colegiul penal consideră că instanța de fond a emis o sentință motivată și întemeiată în privința lui Gurușciuc Gheorghe ***** și i-a aplicat o pedeapsă echitabilă, conform Părții Generale a Codului penal și în strictă conformitate cu prevederile Părții Speciale, care va atinge scopul legii penale, va restabili echitatea socială, va corecta condamnatul şi va preveni săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și din partea altor persoane, motiv pentru care, analizând temeiurile nominalizate în raport cu motivele invocate în apel, Colegiul penal constată că acestea nu-și găsesc confirmarea la judecarea apelului declarat, neexistând motive temeinice de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea individualizării și stabilirii pedepsei inculpatului.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal consideră a fi întemeiată și soluția primei instanțe în latura admiterii în principiu a acțiunii civile depuse de partea civilă *****, or, potrivit art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, o dată cu sentinţa de condamnare, instanţa de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile şi mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acţiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

În sensul alin. (3) al aceluiași articol, în cazuri excepţionale cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părţii civile, ar trebui amînată judecarea cauzei, instanţa poate să admită, în principiu, acţiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanţa civilă.

În speță, Colegiul penal este solidar cu soluția primei instanțe că la înaintarea acțiunii civile partea civilă ***** nu a prezentat instanței probe pertinente și concludente ce ar confirma mărimea prejudiciului suportat ca urmare a acțiunilor ilegale ale inculpatului Gurușciuc Gheorghe *****, iar simplul fapt al stabilirii vinovăției inculpatului Gurușciuc Gheorghe ***** în comiterea accidentului rutier, inclusiv și a deteriorării automobilului de model „*****” care era condus de *****, însă care se află în proprietatea lui *****, nu este suficient de a admite pretenția acestuia privind încasarea din contul inculpatului a sumei de 150000 lei cu titlu de prejudiciu material, or, suma respectivă este una incertă și ne exigibilă.

Mai mult ca atât, Colegiul penal atestă că însuși partea civilă ***** prin referința depusă asupra recursului înaintat de către acuzatorul de stat a menționat că recursul procurorului în latura admiterii integrale a acțiunii civile depuse de el este unul neîntemeiat, considerând că inițial urmează a fi efectuată o expertiză tehnică în vederea stabilirii prejudiciului material real, iar după aceasta, prejudiciul material urmează a fi recuperat de compania de asigurări în baza poliței de asigurare, și diferența prejudiciului urmează a fi reparată de Gurușciuc Gheorghe ***** prin intermediul unei acțiuni civile.

Generalizând aspectele invocate, Colegiul penal ajunge la concluzia privind respingerea ca fiind nefondat a recursului procurorului în Procuratura raionului

Sângerei Dumitru Ceaica declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 18 octombrie 2023, menținând sentința atacată fără modificări.

În conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct. (1) lit. a) Cod de procedură penală la RM, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Recursul procurorului în Procuratura raionului Sângerei Dumitru Ceaica declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 18 octombrie 2023 adoptate în cauza penală în privința lui Gurușciuc Gheorghe ***** se respinge ca nefondat, cu menținerea respectivei sentințe fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul: Gheorghe Scutelnic

Judecătorii: Viorel Pușcaș

Oleg Moraru